

Herijking Human Capital Agenda (HCA) Logistiek

maart 2016

1. Inleiding

In het verlengde van het economische beleid voert de Provincie Limburg een Human Capital Agenda (HCA) uit. De HCA beschrijft het beleid ten aanzien van een aantal prioritaire sectoren zoals Logistiek. Om de ambities van deze sector mogelijk te maken is beschikbaarheid van voldoende en goed opgeleide logistieke professionals van groot belang. Hoofddoel van de HCA is dit grote belang te agenderen in het onderwijsveld en het bedrijfsleven en passende acties te stimuleren.

Kerdoelen van de HCA's zijn versterken van de afstemming onderwijs en bedrijfsleven en het vergroten van de aantrekkelijkheid van de sector.

De huidige coalitie zet haar koers op het gebied van economische structuurversterking voort. De campussen worden in samenhang doorontwikkeld en verbonden met het innovatieve MKB.

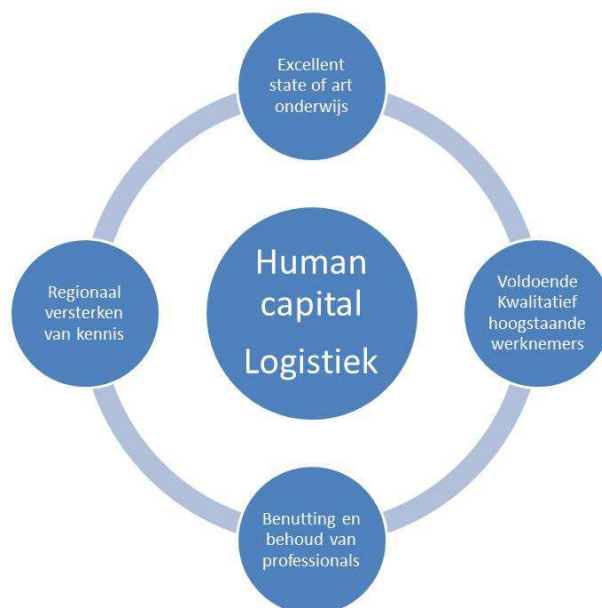
Hierbinnen past de continuering van de uitvoering van HCA's en het Techniekplan. Nieuw is de ambitie om deze economische structuurversterking gelijk op te laten lopen met sociale structuurversterking. Arbeidsparticipatie draagt in belangrijke mate bij aan het welzijn van de Limburgers en stabiliteit van de samenleving.

In voorliggende notitie wordt een terugblik gegeven over de bereikte resultaten van de HCA Logistiek. Voor de komende coalitieperiode beschrijven we de gewenste koers en geven een beschrijving van de nieuwe accenten.

2. Terugblik

2.1. Inhoud

De HCA Logistiek is in maart 2013 door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Deze agenda geeft een beschrijving van de kenmerken van de sector, de ambities, arbeidsmarkttrends en actielijnen. Verdere uitwerking van HCA Logistiek staat in het Uitvoeringsprogramma HCA Logistiek. Het programma had een looptijd van augustus 2013 tot eind 2015. De beide doelstellingen "aansluiting onderwijs/bedrijfsleven" en "vergroten aantrekkelijkheid en imago van de sector" zijn vertaald in vier actielijnen. Dit analoog aan de doelstellingen van de landelijke HCA Logistiek.

1. *Excellent State of Art Logistiek onderwijs*

De logistieke sector in Limburg vraagt om personeel op alle niveaus die goed ingevoerd zijn in datgene wat het bedrijfsleven van hen vraagt. Het aanwezige opleidingsaanbod op MBO- en HBO-niveau dient aan te sluiten bij de dagelijkse beroepspraktijk. Centraal in deze actielijn staat het voortdurend vernieuwen van het opleidingsaanbod in samenwerking met het bedrijfsleven. Leerlingen en hun docenten dienen (afhankelijk van hun vakgebied) op de hoogte te zijn van de laatste inzichten in innovatiethema's in de logistiek. Ook moet er een passend opleidingsaanbod beschikbaar zijn voor werknemers in de vorm van bij-, en omscholing.

Binnen deze actie zijn drie PPS-constructies tot ontwikkeling gekomen waarbinnen, in samenwerking met het bedrijfsleven, diverse acties en projecten worden opgepakt. Namelijk:

- Centre of Expertise: Kennis DC Logistiek Limburg (KDC, Fontys Hogeschool);
- Centrum voor Innovatief Vakmanschap: Centrum voor Logistiek Vakmanschap (CLV) (ROC Gilde Opleidingen) en
- Centrum voor Innovatief Vakmanschap: Centrum voor Logistics and Warehousing (CVLW) (ROC Leeuwenborgh). Nieuwe naam: 'beYond, Academy for Medical Devices & Logistics'

Het CLV ontwikkelt een doorlopende leerlijn VMBO-MBO-HBO met VMBO Den Hulster in Venlo, Mavo Broekhin in Roermond en Fontys Venlo. Meerdere VMBO scholen uit Noord- en Midden Limburg zullen hierop aansluiten. Voor wat betreft de instroombevordering intensificeert het CLV de voorlichting op de VMBO's in de regio.

2. *Meer kwalitatief hoogstaande werknemers*

Er moeten voldoende leerlingen en studenten met de juiste kwalificaties worden opgeleid voor de sector. Dat betekent een vergroting van de uitstroom in het initieel onderwijs van MBO- en HBO-ge диплоmeerden om aan de vervangings- en uitbreidingsvraag te kunnen voldoen. Door de vergrijzing en ontgroening in Limburg, zal de komende jaren een grote vervangingsvraag ontstaan. Sommige bedrijven merken dit nu al. De aantrekkelijkheid van de sector logistiek en de loopbaankansen die deze sector biedt, dienen onder de aandacht te worden gebracht van leerlingen die nog een beroepskeuze moeten maken. Ook werving via zgn. zij-instroom, waarbij werkzoekenden voor de sector worden opgeleid, vergroot het beschikbare arbeidspotentieel.

Op deze actielijn is vooral het Sector Service Punt (SSP) Logistiek actief. Dit Servicepunt is een samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs, UWV, gemeenten en brancheorganisaties.

Doel is verbeteren van instroom en doorstroom, deskundigheidsbevordering en imagoverbetering van de sector. Het SSP heeft een programma op deze drie doelstellingen ontwikkeld. Zij werken Limburg breed en hebben diverse netwerken opgebouwd, waaronder een netwerk van 50 gastdocenten en middelbare scholen die meewerken aan hun programma. In het kader van imagoverbetering loopt er een campagne "Love Logistics" die via sociale media de doelgroep enthousiasmeert en informeert. Ook de beide centra voor innovatief vakmanschap hebben als doelstelling de instroom te verhogen door het opleiden van kwalitatief goed opgeleide werknemers.

3. *Betere benutting en behoud logistieke professional*

Het overgrote deel van de sector bestaat uit MKB. Belangrijk is dat zij een professioneel HRM-beleid voeren zodat de sector sterker wordt. Als medewerkers vertrekken omdat zij zich niet langer aan de sector gebonden voelen, is het vrijwel onmogelijk om hen terug te winnen. Dat betekent dat de werkgever het personeel moet blijven binden en boeien. Veel ondernemers willen dit ook wel maar door de waan van alle dag komen zij er onvoldoende aan toe. Ook is in de transportsector zichtbaar dat veel bedrijven vanuit de logistieke vakinhoud zijn opgebouwd, waardoor men mogelijk te weinig expertise in huis heeft voor het te voeren personeelsbeleid.

Veel bedrijven hebben te maken met een vergrijzend personeelsbestand. Als tegenhanger wil men daarom jonge mensen werven die vanuit het onderwijs goed gekwalificeerd instromen. Maar daarin

zal schaarste gaan optreden. Belangrijk is daarom bedrijven ervan bewust te maken dat een oudere medewerker nog jaren meekan, mits deze op tijd wordt bijgeschoold en bestaande kennis doorontwikkeld wordt.

Op dit gebied is ook het Sector Servicepunt Logistiek actief. Zij geven inzicht in de actuele vraag en aanbod in de logistiek. Ook hebben ze samen met Arcus een programma voor zij-instromers opgezet. Het SSP heeft een netwerk van 40 HRM'ers die expertise delen op het gebied van sociale innovatie, duurzame inzetbaarheid en strategische personeelsplanning. Verder is de Open Universiteit bezig met een onderzoek naar duurzame inzetbaarheid bij logistieke beroepen in diverse sectoren. Bedrijven die meedoen aan het onderzoek verbinden zich om het advies ook daadwerkelijk op te volgen met acties. Een ander traject is het ontwikkelingsprogramma 'Young professionals in de logistiek' waarbij minimaal 30 professionals op hbo/wo niveau door ontwikkeld worden op het gebied van 2030 skills. Het logistieke bedrijfsleven heeft aangegeven dat het bij hun medewerkers niet alleen gaat om kennis maar ook om ondernemerschap en competenties.

4. *(Eu)regionaal versterken van kennis*

Er is volop nieuwe kennisontwikkeling in de sector. Door slimme informatietechnologie en globalisering van goederenstromen ontstaan nieuwe marktkansen en zijn soms ook andere competenties van het personeel nodig. Dit stelt hoge eisen aan kennisinstellingen, die enerzijds moeten zorgen dat hun curriculum actueel blijft, en anderzijds dat d.m.v. onderzoek in samenwerking met het bedrijfsleven nieuwe concepten en inzichten ontstaan voor de sector.

Het Kennis DC Logistiek speelt op het gebied van deze actielijn de trekkende rol en is het kristallisatiepunt waar de kennisvragen binnenkomen, verspreid en verbonden worden. Het provinciale Kennis DC Logistiek maakt onderdeel uit van een landelijk netwerk KDC's waarbij specialisatie plaatsvindt op de thema's die bij de regio's passen. Voor het Kennis DC Logistiek zijn de speerpunten: Trade Compliance Customs Management, E-Commerce & E-fulfilment, Supply Chain Redesign, (Synchromodaliteit, Toegevoegde waarde in ketens (VAL/VAS), Supply Chain Finance, 3D en invloed logistieke ketens, Big Data en stedelijke distributie).

Zowel het Centrum voor Logistiek Vakmanschap als het Centrum voor Logistics and Warehousing hebben als doelstelling het versterken van kennis op MBO-niveau samen met het bedrijfsleven.

2.2. **Structuur**

De HCA Logistiek en het uitvoeringsprogramma zijn in nauwe samenwerking met de sector Logistiek en de onderwijsinstellingen opgesteld. Draagvlak en commitment zijn bottum up opgebouwd.

Het initiatief van de provincie om partijen bij elkaar te brengen en te mobiliseren tot een Human Capital Agenda Logistiek heeft geleid tot een positieve en krachtige beweging waar een ieder graag aan mee wil (de) werken. In samenwerking met ELC-Limburg¹ zijn onderwijspartijen en bedrijfsleven bij elkaar gebracht en is de vraag opgehaald. Waaraan heeft het bedrijfsleven behoefte? Hoe kan de samenwerking gestimuleerd worden? De HCA Logistiek was hierbij de kapstok. De provinciale HCA Logistiek heeft inhoudelijk aansluiting gezocht bij de aanpak van de landelijke HCA Logistiek.

Organisatorisch zijn vertegenwoordigers van Transport en Logistiek Nederland en EVO ook betrokken bij het Uitvoeringsprogramma via de informele adviesgroep. Hierdoor borgen we landelijke ontwikkelingen met de regionale ambities.

---

¹ ELC-Limburg ELC Limburg is een vereniging met leden die betrokken zijn bij de logistiek in Limburg. Denk hierbij aan het (Limburgse) bedrijfsleven, overheden, intermediairs, belangenvertegenwoordigers en kennis- en opleidingscentra.

De informele adviesgroep² bestaande uit vertegenwoordigers van bedrijfsleven, onderwijs en overheid heeft in de periode 2013-2015 activiteiten en projecten met elkaar besproken. Rol van deze adviesgroep was in het begin vooral agenderen, aanjagen en initiëren. Vervolgens het afstemmen, verbinden en vooral kijken of zaken elkaar versterken en aansluiten bij doelen en actielijnen uit het uitvoeringsprogramma.

De uitvoering van de meeste acties en projecten behorende tot de diverse actielijnen zijn belegd bij het Sector Servicepunt Logistiek, het Kennis DC Logistiek en de Centra voor innovatief Vakmanschap (Centrum voor Logistiek Vakmanschap en Centrum voor Logistics and Warehousing). Ook de werkgroep Onderwijs&arbeidsmarkt van Smart Logistics Centre Venlo (SLCV)³ heeft in aanvulling op de HCA een aantal projecten en acties opgepakt.

Daarnaast is een aantal projecten met financiële ondersteuning van de provincie in uitvoering en deze worden getrokken door diverse partijen.

Om de afstemming en de informatie op het gebied van logistiek onderwijs te optimaliseren is naast de informele Adviesgroep een Onderwijstafel Logistiek actief. Hieraan nemen alle MBO, HBO en WO instellingen deel die logistiek onderwijs in Limburg verzorgen.

2.3. Resultaten

Tijdens de duur van het uitvoeringsprogramma ca. 2,5 jaar zijn zoals hierboven al genoemd vier publiek-private samenwerkingen tot stand gekomen die inzetten op een duurzame samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs.

De actieve houding en agendasetting die uitging van de HCA heeft partijen gemobiliseerd om in beweging te komen. Partijen hebben elkaar en elkaars ambities en activiteiten beter leren kennen en zijn beter gaan samenwerken. De onderwijstafel Logistiek heeft hieraan ook bijgedragen.

Deze samenwerking en afstemming hebben als doel dat er voor Limburg op alle niveaus een goed aanbod is van de onderwijsinfra en dat het bedrijfsleven de goed opgeleide mensen vindt. Dit alles draagt bij aan de economische structuurversterking en maakt Limburg tot een aantrekkelijke regio voor behoud en vestiging van logistieke bedrijven.

Om de innovatie te bevorderen en in te spelen op de behoeften van het bedrijfsleven heeft het Kennis DC Logistiek een spilfunctie. Hun doelstelling is het coördineren, stimuleren en organiseren van logistiek open (kennis)innovatie in Limburg en daarbuiten.

Door professionalisering en verbetering van het reguliere onderwijs i.s.m. bedrijfsleven hebben het Kennis DC, het Sector Servicepunt Logistiek en de Centra voor Innovatief Vakmanschap indirect een positief effect op de instroom gehad. Deze is zowel bij de logistieke opleidingen binnen het MBO als HBO met enkele tientallen toegenomen.

Op het gebied van 'Douane and Trade compliance' is – uniek in Nederland – een minor ontwikkeld (Fontys Venlo). Binnen deze minor is het bedrijfsleven nadrukkelijk aangehaakt en dit heeft gezorgd voor een betere samenwerking en kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Op MBO-niveau (ROC Gilde Opleidingen) is samen met het bedrijfsleven de curricula aangepast op het gebied van Douane aan Trade Compliance.

Tevens heeft Fontys nu ook de eerste minors landelijk op het gebied van E-commerce and E-fulfilment.

---

² Leden van de informele Adviesgroep: gemeenten Venlo, gemeente Sittard-Geleen, Kennis DC Logistiek, ELC-Limburg, Sector Servicepunt Logistiek, ROC Gilde Opleidingen, ROC Leeuwenborgh, Fontys Venlo, SLCV, TLN, EVO o.l.v. Provincie Limburg

³ Het SLCV SMART Logistics Centre Venlo is een totaalconcept waarin het bedrijfsleven samenwerkt met overheid en kennisinstellingen om de logistieke regio Noord-Limburg verder te laten uitgroeien tot een Europese logistieke topregio. Momenteel zijn zo'n 200 stakeholders betrokken, het merendeel hiervan is afkomstig uit het logistieke bedrijfsleven.

Het eerder genoemde project "Your career in control" maakt bedrijven bewust om meer gebruik te maken van de talenten van zittend personeel. Het opleidingsprogramma Your Career in Control richt zich op HBO en WO opgeleiden, werkzaam in een logistieke of supply chain omgeving. Met behulp van dit programma krijg je als logistieke of supply chain professional de kans om jezelf te ontwikkelen. Tijdens dit 2 jaar durende opleidingsprogramma, waarin talentontwikkeling centraal staat, begeleiden en coachen ze kandidaten intensief en richten ze zich op zowel professionele als persoonlijke vaardigheden.

Partijen geven aan dat er een hoge ambitie was in relatie tot de duur van het uitvoeringsprogramma HCA Logistiek (aug 2013-dec 2015). De belangstelling voor het Uitvoeringsprogramma HCA is groeiende en daarom het verzoek van de stakeholders om door te pakken. Verduurzaming van de samenwerkingsverbanden en eigenaarschap zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

Op het gebied van leren en kiezen is volle inzet gepleegd en zijn ook goede resultaten geboekt. Op de lijn Werken, zoals het bevorderen van de zij instroom, sociale innovatie en duurzame inzetbaarheid zijn extra inspanningen nodig.

Het inzetten op crossovers en intersectorale mobiliteit zijn nog 'witte' vlekken die meer aandacht verdienen. Grensoverschrijdende mobiliteit binnen de logistiek is niet bewust geïnitieerd vanuit het Uitvoeringsprogramma HCA Logistiek, maar wordt generiek opgepakt via Actieplan grensoverschrijdende arbeidsmarkt (het plan van de Ontgrenzer).

Uiteraard is bekend dat veel buitenlandse werknemers werkzaam zijn in de transport of logistieke distributiecentra. Bedrijven vinden vaak geen mensen in Limburg die dit werk willen doen. Hier speelt onder andere het imago van de sector een rol.

3. Ontwikkelingen

3.1. Nieuwe coalitieperiode

Het huidige College ziet het versterken van de concurrentiekracht en het versterken van de arbeidsmarktpositie van onze inwoners als belangrijke maatschappelijke opgaven die hand in hand dienen te gaan. Dit betekent dat de Human capital Agenda, als een deelluitwerking van het Limburgs werkt Akkoord, het thema arbeidsparticipatie zal agenderen.

3.2. Algemene trends Logistiek

Om state of the art onderwijs te kunnen blijven bieden, is het van belang dat bedrijfsleven en onderwijs met elkaar samenwerken om de toekomstige werknemer op te leiden rondom de toekomstige ontwikkelingen in de logistiek. De organisatie van de logistiek verandert snel. Deze ontwikkelingen vereisen veel andere kennis en vaardigheden op raakvlakken tussen meerdere disciplines. In samenspraak met ondernemers en kennisinstellingen zijn de volgende vier innovatieve lijnen benoemd: E-fulfilment, Smart Hub, Servitization (diensteninnovatie) en sociale innvatie.

3.3. Landelijk HCA Logistiek

In het Meerjarenprogramma 2016-2020 Topsector Logistiek - als vervolg op het eerdere adviesrapport "Partituur naar de top" - is door het Topteam Logistiek een samenhangend vervolg actieagenda opgesteld met drie hoofdthema's, namelijk Nederland als één samenhangend logistiek systeem; Ketenregie; Innovatie- en vestigingsklimaat. Binnen het laatste thema is de HCA Logistiek landelijk gepositioneerd. De doelstelling is 50% meer uitstroom van professionals in de logistieke sector met grondige kennis over de innovatiethema's. Op HBO/WO niveau betekent dat een groei van 1400 personen (2010) naar 2100 in 2020. Momenteel groeit het aantal studenten 7-10% per jaar. Op basis van deze groei gaat deze doelstelling in 2020 gehaald worden. De totale uitstroom uit het logistieke onderwijs is maar 1% landelijk van alle studenten.

De provinciale HCA Logistiek is afgestemd op de programmalijnen binnen de landelijke HCA Logistiek. De provinciale aanpak in Limburg werd landelijk ook genoemd als voorbeeld. De landelijke HCA Logistiek krijgt ook een vervolg. Hierbij worden de ingezette programmalijnen gecontinueerd met hier en daar accentverschillen. De belangrijkste nieuwe prioriteiten zijn:

- Onderzoeksresultaten meer in het onderwijs te laten landen. HBO, MBO moeten meer toegang krijgen tot deze resultaten
- Sociale innovatie in de logistiek. Hiermee wordt bedoeld de herinrichting van het onderwijs, arbeid en arbeidsmarkt voor de logistiek, waardoor werkgeverschap en werknemerschap naar een hoger niveau worden getild. Innovatie in de logistiek bestaat voor meer dan 50% uit sociale innovatie. Logistiek scoort op het gebied van sociale innovatie heel laag in de benchmark tussen de diverse sectoren.
- Betrekken van commercieel onderwijs. Zij leiden vooral op voor de zij-instroom en spelen dus een grote rol, ook gezien de grote rol die zij-instroom speelt in de logistiek. In Limburg zetten de centra voor innovatief vakmanschap hier ook op in.

Verder valt op dat men op HBO-niveau onderzoek gaat doen naar de integratie van de opleidingen Logistiek& Economie en Logistiek Technische vervoerskunde tot één opleiding waarbij twee uitstroomrichtingen komen namelijk economie en engineering. Op MBO-niveau zijn landelijk inmiddels 18 ROC's aangesloten bij het MBO Kennisakkoord Logistiek, waaronder ook de ROC's Gilde Opleidingen en Leeuwenborgh.

Ook voor de logistiek worden de bèta opleidingen steeds belangrijker. Daarom wordt bewust ook afgestemd met het landelijke techniekpact en platform bètatechniek. Organisatorisch is er landelijk een stuurgroep en zijn vier werkgroepen actief zijn. Deze zijn onderverdeeld in sociale innovatie, kwantitatieve arbeidsmarkt, MBO-HBO, imago en instroombevordering.

3.4. Techniekplan Limburg

Om de (verwachte) tekorten aan vakkrachten in technische sectoren aan te pakken, is in 2013 het Techniekplan Limburg opgesteld. Er is sprake van een toenemende vraag naar mensen met een technische achtergrond en tegelijkertijd een achterblijvende instroom van jongeren in bèta technische opleidingen. Het Techniekplan Limburg probeert hier verandering in te brengen door activiteiten aan te jagen die de instroom, behoud en doorstroom in de techniek bevorderen, van primair onderwijs tot en met wetenschappelijk onderwijs, van leerling/student tot werknemer en werkzoekende. Omdat dit van betekenis is voor alle technische sectoren en beroepen pakken we dit in samenhang op met de HCA aanpak voor de Logistiek.

Ook in de sector Logistiek is gezien de nieuwe ontwikkelingen steeds meer behoefte aan multidisciplinair opgeleide medewerkers en medewerkers met een bèta achtergrond. Naast het aspect van technische vervoerskunde spelen de technologische ontwikkelingen een steeds belangrijke rol in de logistieke processen/ketens en is ook behoefte aan allerlei ICT-oplossingen. Voor het thema 'Big data' en analyseren en optimaliseren van logistieke processen is bijvoorbeeld naast specifieke logistieke kennis ook kennis op het gebied van econometrie veriest. Fontys Venlo zet ook nadrukkelijk in op projecten waarbij technologie en logistiek met elkaar verbonden worden.

3.5. Relatie met campussen

Zoals ook al aangegeven in de HCA Logistiek kan men de logistieke activiteiten onderscheiden in:

1. logistiek als enabler voor andere topsectoren (Chemie, Hightech Systemen en Materialen, Agro&Food, Tuinbouw&Uitgangsmaterialen en Life Science);
2. logistiek als zelfstandige bedrijfstak. Hieronder vallen de logistieke dienstverleners, vooral geconcentreerd in Noord-Limburg.

De cross-over met de andere sectoren is nog onderbelicht behoudens een initiatief van ROC Leeuwenborgh. Het betreft hier een cross-over met de medische technologie sector. ROC Leeuwenborgh ontwikkelde in 2013/14 een vraaggericht opleidingstraject Logistiek Medewerker op MBO-2 niveau voor de medewerkers van distributiecentra van medische instrumenten van Medtronic en Abbott Vasculair, bekroond met een diploma. Dit project werd ondersteund door de stichting Limburg Economic Development (LED) en heeft een vervolg gekregen. Samen met deze en nieuwe partners heeft ROC Leeuwenborgh een Centrum voor Vakmanschap Logistics and Warehousing opgezet, om zo het opleidingsprogramma uit te kunnen breiden en te kunnen implementeren in andere gespecialiseerde logistieke bedrijven in de medische technologie.

Zoals onder punt 1 hierboven omschreven zijn de logistieke diensten ondersteunend voor heel veel andere sectoren. Deze crossovers worden steeds belangrijker en vergen bepaalde kennis en competenties van werknemers. Projecten en activiteiten gericht op deze crossovers zullen worden gestimuleerd. Binnen de organisatiestructuren van de diverse campussen zal dit worden afgestemd. In Noord Limburg is binnen Greenport Venlo de Economic Development Board (EBD) in oprichting. De EBD is een adviesorgaan dat inzet op de economische structuurversterking op de drie speerpunten in de regio namelijk agro, logistiek en industrie. De EBD is een belangrijke speler op het vlak van innovatie met gevolgen voor de regionale arbeidsmarkt en speelt hierdoor een verbindende rol. De voorzitter van Smart Logistics Centre Venlo is lid van de EBD. SLCV is op initiatief van het logistieke bedrijfsleven tot stand gekomen mede omdat men zich niet meer herkende binnen de Campus Greenport Venlo. Hun doelstelling is Noord-Limburg te laten uitgroeien tot Logistieke topregio in Europa.

De ontwikkelingen rondom Smart Service Campus zijn voor de logistieke sector van belang. Zoals al eerder beschreven speelt ICT op alle niveaus een steeds grotere rol. Voor New Technologies (digitalisering/ICT/smart services) wordt ook een HCA opgezet. De raakvlakken en samenwerkingsmogelijkheden tussen beide sectoren zullen de komende periode verkend worden.

3.6. Provinciale “Strategische Kadernotitie Logistiek”

In het coalitieakkoord is topsector Logistiek benoemd als strategisch belang voor Limburg. Daarom zorgt de Provincie samen met haar partners de komende jaren voor een breed flankerend duurzaam beleid voor behoud en vernieuwing van werkgelegenheid in de sector logistiek. De in ontwikkeling zijnde kadernotitie beschrijft hoe aan deze doelstelling uit het coalitieakkoord invulling gegeven zal worden. De factor innovatie krijgt hierbij bijzondere aandacht. Deze notitie vormt samen met het Actieplan Logistiek Limburg en de HCA Logistiek het provinciale beleidskader voor de logistiek.

In het afgelopen jaar heeft een herijking plaatsgevonden van de taken en verantwoordelijkheden van uitvoeringspartner LIOF, waarbij een belangrijke focus is gelegd bij de sectoren industrie en logistiek. Op dit moment werkt de provincie samen met LIOF aan het opstellen van een uitvoeringsprogramma met bijbehorende instrumenten.

Zowel qua inhoud als organisatie wordt dit uitvoeringsprogramma afgestemd met de diverse logistieke partners in het veld zoals o.a. ELC-Limburg, Kennis DC en SLCV. Naast de samenwerking met SLCV (regio Noord-Limburg), zal afgestemd worden met de sectorprogramma's Logistiek binnen LED (Zuid-Limburg) en Midden-Limburg (Keyport). De speerpunten van LIOF richten zich op innovatie en acquisitie. Voor de thema's infrastructuur en Onderwijs&arbeidsmarkt blijft de provincie in de lead en heeft LIOF in de uitvoering een signalerende en coördinerende functie.

4. Gewenste richting

4.1. Sectoranalyse arbeidsmarkt

Bij het opstellen van de Human Capital Agenda (HCA) Logistiek is voor de kwantitatieve analyse gebruik gemaakt van de zogenaamde RAIL-rapportages. Ook in de sectorsignalen (bijlage bij de Limburgagenda) is voor de kwantitatieve gegevens van de werkgelegenheid gebruik gemaakt van de methodiek van RAIL (Regionale Arbeidsmarkt Informatie Limburg). Dit was een sectorale benadering. Voor de sector Logistiek zijn dan alleen de arbeidsplaatsen meegenomen in de sector Vervoer en Opslag en was sprake van ca. 26.000 arbeidsplaatsen in Limburg (2013).

Het Logistieke Sectorhuis is een andere methode die inzicht geeft in de logistieke werkgelegenheid. Hierbij wordt gekeken naar de functionele logistieke werkgelegenheid, d.w.z. alle arbeidsplaatsen in logistieke beroepen in alle sectoren. Zowel het aantal arbeidsplaatsen als de toegevoegde waarde is onderzocht voor de jaren 2010 en 2013.

Het logistieke bedrijfsleven en onderwijsinstellingen hebben aangegeven behoefte te hebben aan cijfers, die uitgaan van een functionele benadering. In opdracht van de provincie is het rapport "Belang van functionele logistieke activiteiten voor de provincie Limburg" in juni 2014 voor Limburg opgeleverd. De provincie Limburg kende met ruim 63.000 arbeidsplaatsen in 2013 een aandeel van 12,4% aan beroepen, waarin logistieke activiteiten uitgevoerd worden. Een van de uitdagingen voor de Limburgse arbeidsmarkt wordt het bevorderen van de mobiliteit tussen sectoren. Het onderzoek naar de functionele logistieke werkgelegenheid toont aan dat vele logistieke arbeidsplaatsen zich bevinden in andere sectoren. Vooral in de regio Zuid-Limburg is dat het geval. Dit onderzoek bevestigt nog eens dat de zogenaamde crossovers tussen sectoren in opleidingen en samenwerking met bedrijven (o.a. verladers, groot- en detailhandel, tuinbouw en logistieke dienstverleners) cruciaal is.

Op dit moment komen signalen vanuit het bedrijfsleven dat er op bepaalde logistieke functies een tekort is. Dat geldt voor de meeste opleidingsniveaus. Voorbeelden op MBO-niveau zijn o.a. declaranten en planners. Op HBO-niveau is al langer een krapte bekend. De leerlingen op MBO-4 niveau en HBO-ers hebben in de meeste gevallen meteen een baan na hun studie. Binnen de herijking van de HCA zal nog een aanvullende verdieping komen naar de arbeidsperspectieven voor de diverse niveaus.

4.2. Inhoudelijk

De HCA is en blijft een belangrijk instrument om de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te optimaliseren.

De uitvoeringsperiode van twee jaar is tekort geweest om nu alle resultaten te kunnen zien van de inspanningen. Zoals hierboven omschreven zijn op beide doelstellingen projecten en acties in gang gezet. Voor de komende jaren zal zich moeten uitwijzen of de genoemde PPS-constructies voldoende veerkracht hebben - zowel financieel als organisatorisch - om duurzaam in stand te blijven. Zo niet, dan zullen combinaties gevonden moeten worden die een duurzamer model kunnen opleveren. De ontwikkelingen rondom het Kennis DC Logistiek, beide Centra van Innovatief Vakmanschap en SSP worden gevolgd en waar nodig bijgesteld.

Ook de witte vlekken zijn benoemd waarop tot nu toe nog te weinig inspanningen zijn geleverd. Dit richt zich vooral op het gebied van werken, sociale innovatie, intersectorale mobiliteit en crossovers tussen de sectoren.

Voor de lijnen Kiezen en Leren zal voor een deel ingezet worden op een generieke aanpak in relatie tot het Techniekplan Limburg. Deze aanpak is gericht op generieke competenties (onderzoekend leren, 2030 skills) en sensibilisering voor een instroom in bèta technische opleidingen vanuit het primaire en voortgezette onderwijs.

Voor de lijn Werken zal afstemming plaatsvinden met het Limburg Werkt Akkoord (LWA). Binnen de actielijn "Bevorderend werkend leren" zal een inventarisatie plaatsvinden op het gebied van stage – en

leerwerkplekken en het optimaal gebruik maken van de regionale en landelijke sectorplannen. Ook zal inhoudelijk betere afstemming moeten plaatsvinden met de drie arbeidsmarkt regio's. Binnen het Sector Servicepunt Logistiek zijn ook de gemeenten aangehaakt via de arbeidsmarktregio's. Sinds 1 januari 2015 zijn de arbeidsmarktregio's verantwoordelijk voor de Participatiewet. De logistieke sector is een kansrijke sector voor de doelgroepen. Er is veel werk voor de lagere beroepen en ook voor zij instroom zijn er mogelijkheden. Onderwijsinstellingen en commerciële opleiders kunnen hier een rol in vervullen.

De relatie met de innovatiethema's (zoals beschreven in & 3.2) in de logistiek zal nog nadrukkelijker de aandacht moeten krijgen binnen de onderwijssector, door middel van betere samenwerking van het bedrijfsleven en onderwijs. Het Kennis DC en CLV vervullen hierbij een verbindende rol. De thema's engineering en ICT worden in de logistiek steeds belangrijker. Binnen de Adviesgroep zal geïnventariseerd moeten worden waar extra inspanningen gedaan moeten worden.

4.3. Organisatorisch

De HCA Logistiek fungeert als kapstok om lopende en nieuwe acties en projecten in Limburg met elkaar te verbinden. Voor de komende jaren zal samen met de sector een aantal nieuwe thema's benoemd worden. Primair eigenaarschap blijft bij bedrijfsleven en het onderwijs. De huidige Adviesgroep blijft haar rol als klankbord vervullen. In de nieuwe rol zal de Adviesgroep zich meer moeten gaan focussen op het monitoren, signaleren van knelpunten en aandachtsgebieden en het agenderen bij de juiste partijen. De samenstelling van de Adviesgroep zal aangepast worden aan de ontwikkelingen. Op ad hoc basis kunnen andere stakeholders betrokken worden bij het proces. De provincie is (ambtelijk) voorzitter van deze adviesgroep. Met de vertegenwoordigers van de Adviesgroep is zowel op provinciaal niveau als landelijk een goede dekking geborgd om een goed beeld te krijgen van het logistieke speelveld op het gebied van onderwijs&arbeidsmarkt.

ELC-Limburg is de belangenbehartiger van de logistieke sector in Limburg en heeft een ondersteunende rol gespeeld in het ophalen van de vraag. Zij kan deze rol ook weer spelen in de verduurzaming van de ontwikkelingen en het benoemen van successen en knelpunten.

Ook zal de onderwijstafel Logistiek worden gecontinueerd. Het samenbrengen van alle MBO's, HBO's en Uni's in een tafel waar zij informatie kunnen delen en afstemmen, heeft zijn meerwaarde bewezen. Organisatorisch zal op termijn bezien worden of de Adviesgroep nog nodig is. Als voorbeeld dient de werkgroep onderwijs&arbeidsmarkt binnen SLCV. Wanneer een dergelijke structuur ook in de rest van Limburg geborgd is en naar tevredenheid functioneert, kan de uitvoering van de HCA daar belegd worden.

Vanuit SLCV is op dit moment ook een verkennende werkgroep bezig met een onderzoek naar een concept voor een fysieke plek in de provincie. Vanuit bedrijfsleven en onderwijs is aangegeven dat wel een sterke behoefte bestaat aan een fysieke plek; een zogenaamd 'huis van de logistiek'. Dat wil zeggen, het realiseren van een inspirerende Experieroom/ontmoetingsruimte / oefenruimte voor de logistiek.

Het bestuur van de Stichting Sector Servicepunt Logistiek is bezig met een evaluatie. Aan de hand hiervan zal bekeken worden op welke punten het SSP haar versterkende rol kan blijven inzetten.

4.4. Rol provincie

De Provincie heeft een faciliterende rol in de vorm van procesondersteuning, passend binnen de provinciale doelen en het inzetten van middelen. Personele formatie wordt geleverd door de provincie in de persoon van de coördinator van de Adviesgroep HCA Logistiek, De provincie zorgt ervoor dat zij het overzicht en de verbindende rol houdt van de bestaande en nieuwe initiatieven. Op deze wijze kan zij ook het bestuur en de regio goed informeren.

5. Middelen

Ten behoeve van het aanjagen, ondersteunen van nieuwe activiteiten en het verduurzamen van opgestarte initiatieven in het kader van de HCA's en het Techniekplan Limburg, wordt een voorstel richting Provinciale Staten opgesteld.